

PROGRAM BADAŃ ARCHEOLOGICZNYCH

Temat: Remont chodnika oraz zmiana lokalizacji wiaty śmietnikowej w Przedszkolu nr 4 w Gdańsku, a także remont dojazdu do budynku i wykonanie dojścia do wiaty śmietnikowej

Lokalizacja: ul. Do Studzienki 36
80-227 Gdańsk
dz. nr ew. 221, obręb nr 0054, jedn. ew. 226101_1

Inwestor: Dyrekcja Rozbudowy Miasta Gdańsk
ul. Żaglowa 11
80-560 Gdańsk

Faza: opracowanie przedprojektowe

OPRACOWANIE:

mgr Patryk Muntowski

Gdańsk, 25 czerwiec 2021 r.

SPIS TREŚCI

Informacje wstępne.....	2
Rys historyczny.....	3
Program prac archeologicznych.....	4
Założenia metodyczne.....	6
Literatura.....	9
Wykaz załączników.....	9

INFORMACJE WSTĘPNE

Obszar prac archeologicznych (Załącznik 1) zlokalizowany jest w miejscowości Gdańsk, gmina *loco*, województwo pomorskie, ul. Do Studzienki 36, 80-227 Gdańsk, dz. nr ew. 221, obręb 0054, jednostka ew. 226101_1. Planowane prace dotyczą budynku dworu „Królewskiej Doliny” wpisanego do rejestru zabytków województwa pomorskiego pod nr 647 decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dn. 15.10.1973 r. (NID, rej.: A-768 z 15.10.1973) i prowadzone będą w strefie ochrony konserwatorskiej ujętej w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego rejonu ulicy Nowej Politechnicznej od ul. Rakoczego do zabudowań Politechniki Gdańskiej w mieście Gdańsku.

Ilustracja 1: Lokalizacja obszaru badań na współczesnym planie katastralnym (<http://mapa.gdansk.gda.pl>)

PRZEDMIOT INWESTYCJI

Inwestycja polega na wykonaniu remontu chodnika oraz zmiany lokalizacji wiaty śmietnikowej w Przedszkolu nr 4 wraz z remontem dojazdu do budynku i wykonaniem dojścia do wiaty śmietnikowej przy ul. Do Studzienki 36, 80-227 Gdańsk, dz. nr ew. 221, obręb 0054. W ramach zadania przewidziano:

1. Remont chodnika - dojścia do budynku przedszkola,
 1. nawierzchnia z klinkierowej kostki brukowej 20x10 cm na podbudowie (po zdemontowaniu istniejącego chodnika szer. 1,5 m z płyt chodnikowych 50x50x7),

2. obrzeża chodnikowe granitowe 6x20 cm w kolorze szaro-rudym na ławach.
2. Remont dojazdu do budynku przedszkola:
 1. nawierzchnia z ekokraty H=4,0 cm na podbudowie,
 2. wypełnienie kamieniem samoklinującym frakcji 8-20 mm,
 3. od strony trawnika elastyczne obrzeże trawnikowe H=10,0 cm
3. Dojście do wiaty śmietnikowej:
 1. nawierzchnia z elastycznej kraty trawnikowej komórkowej H=5,0 cm na podbudowie,
 2. wypełnienie substratem i obsiane trawą (wysokoodporna mieszanka z życicą samoregenerującą się),
 3. obrzeża trawnikowe H=10,0 cm.
4. Wiata śmietnikowa 4,00x5,40 m:
 1. konstrukcja stalowa,
 2. wykończenie ażurowe: lamele drewniane + siatka cięto-ciągniona, posadzka z kostki betonowej 10x20 cm gr. 6,0 cm na podbudowie (analogicznie jak wykończenie chodnika).

RYS HISTORYCZNY

W 1654 r. na terenie dawnej wsi Zigankenbergr (obecna Cygańska Góra) Zachariasz Zappio podmiejską rezydencję – zespół dworsko-parkowy. Teren ten znany był w początkach XVII w. pod nazwą Zum Grünen Brunnen. Dnia 5 sierpnia 1677 w majątku kupca gościł król polski Jan III Sobieski, który odebrał tu skargi na Radę Miejską od przedstawicieli cechów. Na pamiątkę wizyty król nadał tutejszym dobrom nazwę Królewska Dolina (Regia Vallis, Königstal) i uwolnił je od podatków. Przywilej potwierdzony został 3 sierpnia 1765 r. przez króla polskiego Stanisława Augusta Poniatowskiego. Po śmierci Zappio w 1680 r. majątek wielokrotnie zmieniał właścicieli. Od 1765 r. majątek był własnością Johanna Heinricha Soermannsa (od 1750 r. ławnika Starego Miast, rajcy gdańskiego od 1771 r. i sędziego 1772 r.), następnie jego synów Johanna Carla Heinricha i Wilhelma Ernsta Friedricha Soermannsa. Posiadłość podupadła w czasie wojen napoleońskich. W sierpniu 1813 r. znalazła się w centrum walk. Dwór został wówczas prawdopodobnie częściowo zniszczony (część wyposażenia przetrwała). W pierwszej połowie XIX w. został odbudowany w formach klasycystycznych. W marcu 1883 r. władze prowincji

odkupiły posiadłość na potrzeby Zakładu dla Niewidomych im. Wilhelma i Augusty (w dawnym dworze były mieszkania dla nauczycieli). W latach 1906–1907 wybudowano kolejne obiekty - Kaiser Wilhelm II. und Auguste-Viktoria Blindenheim (Dom dla Niewidomych im. Cesarza Wilhelma II i Augusty Wiktorii). Po II wojnie światowej dwór z parkiem był własnością państwową, początkowo pełnił funkcję rezydencji wiceprezydenta Gdańska, od 1947 r. w dworze działa przedszkole (opracowanie na podstawie: <https://www.gedanopedia.pl>).

Ilustracja 2: Carl Gustaw Ludwig, Franz Bils, Widok Królewskiej Doliny i w tle Świętej Studzienki, lata 40' XIX w.

PROGRAM PRAC ARCHEOLOGICZNYCH

Program planowanych wyprzedzających badań archeologicznych sformułowany został na podstawie i w oparciu o:

1. Ustawę z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r. Nr 162, póź. 1568);
2. Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2.08.2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich, robót budowlanych, badań konserwatorskich, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz badań archeologicznych (Dz. U. 2018 r., Poz. 1609 z póź. zm. z dnia 28.08.2019 r. Dz. U. 2019, poz. 1721);

3. Standardy metodyczne i dokumentacyjne badań archeologicznych i opracowań ich wyników, KOBiDZ (obecnie Narodowy Instytut Dziedzictwa) w: kurier Konserwatorski Nr 06, Warszawa 2010;
4. Wytyczne do prowadzenia badań archeologicznych, Cz. 2 - Badania inwazyjne, oprac. Z. Misiuk, J. Wrzosek, A. Oniszczyk, M. Sekuła, M. Sabaciński, K. Czajkowski, Narodowy Instytut Dziedzictwa, Warszawa 2019 r.;
5. Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego - UCHWAŁA NR III/33/2002 RADY MIASTA GDAŃSKA z dnia 05 grudnia 2002 roku w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego rejonu ulicy Nowej Politechnicznej od ul. Rakoczego do zabudowań Politechniki Gdańskiej w mieście Gdańsku;
6. PZT – KONCEPCJA: Remont chodnika oraz zmiana lokalizacji wiaty śmietnikowej w Przedszkolu nr 4 wraz z remontem dojazdu do budynku i wykonaniem dojścia do wiaty śmietnikowej, ul. Do Studzienki 36, 80-227 Gdańsk, dz. nr ew. 221, obręb 0054, jedn. ew. 226101_1, P.H.U. Taros - Pracownia Projektowa, Gdańsk 2021 r.

Zasadniczym celem podjęcia prac archeologicznych jest rozpoznanie i utrwalenie w dokumentacji archeologiczno-konserwatorskiej nawarstwień i obiektów kulturowych, reliktyw architektury oraz zabezpieczenie zabytków ruchomych pozyskanych podczas badań prowadzonych na stanowisku.

Prace archeologiczne obejmowały będą ścisły nadzór archeologiczny, polegający na obserwacji prac oraz wykopów budowlanych w celu ochrony znalezisk archeologicznych znajdujących się na obszarze robót, a narażonych na zniszczenie w wyniku realizacji prac budowlanych. W przypadku ujawnienia podczas obserwacji prac oraz wykopów budowlanych obecności znalezisk archeologicznych, obiektów i nawarstwień kulturowych znajdujących się na obszarze robót prowadzone będą ratunkowe badania archeologiczne, po uprzednim zawiadomieniu odpowiednich organów Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Służby ochrony zabytków zostaną również powiadomione w przypadku wystąpienia wszelkich innych istotnych okoliczności i zagrożeń wymagających zgłoszenia.

W przypadku wystąpienia obiektów i nawarstwień kulturowych prowadzona będzie eksploracja do poziomu wystąpienia warstwy naturalnej, niezawierającej

pozostałości bytowania i wytworów pracy człowieka wraz z ich pełną rejestracją zgodnie z przyjętą metodyką badań archeologicznych.

ZAŁOŻENIA METODYCZNE

Zgodnie z obowiązującymi standardami metodycznymi prowadzenia badań archeologicznych (Standardy 2010: 46; Wytyczne 2019: 26-35) przyjęty zostanie sposób eksploracji zapewniający możliwość dokonania jak najpełniejszej obserwacji i przygotowanie dokumentacji, na której podstawie możliwe będzie odtworzenie historii użytkowania terenu oraz przebiegu procesów depozycyjnych i podepozycyjnych na stanowisku. Zakłada się eksplorację obiektów wziemnych metodą negatywową z uwzględnieniem cięć połówkowych lub ćwiartkowych w celu pełnego zadokumentowania kształtu obiektów. W przypadku złożonych układów stratygraficznych zakłada się eksplorację nawarstwień kulturowych w odwrotnej kolejności do czasu ich depozycji oraz ich dokumentację zgodnie z założeniami metody E. C. Harrisa (Harris 1992). Metoda ta pozwoli na dokładne ustalenie relacji stratygraficznych i chronologicznych badanych nawarstwień.

Urobek z eksploracji będzie na bieżąco sprawdzany pod kątem występowania zabytków ruchomych, w tym także monitorowany wykrywaczem metali w celu pozyskania drobnych zabytków metalowych. Zabytki ruchome należy przyporządkować konkretnym jednostkom stratygraficznym.

Równolegle do prac eksploracyjnych wykonywana będzie dokumentacja pomiarowa, fotograficzna i analityczna badanych obiektów i nawarstwień antropogenicznych. Zgodnie z wytycznymi Narodowego Instytutu Dziedzictwa dokumentacja prowadzona będzie w sposób umożliwiający jednoznaczną identyfikację i dokładną przestrzenną lokalizację wszystkich czynności oraz dokonanych odkryć (Wytyczne 2019, s. 26). Wszystkie jednostki stratygraficzne (warstwy, obiekty, elementy drewniane) oraz grupy jednostek (konstrukcje) wydzielone podczas badań archeologicznych zostaną zadokumentowane w następujący sposób:

- Wszystkie jednostki i grupy jednostek stratygraficznych otrzymają indywidualny numer, który je identyfikuje;
- Wszystkie jednostki i grupy jednostek stratygraficznych opisane zostaną szczegółowo w odpowiedniej karcie dokumentacyjnej;

- Dokumentacja archeologiczna jednostek stratygraficznych i ich grup obejmie: datowanie, lokalizację, kształt, stan zachowania, opis interpretacyjny, wymiary, dane dotyczące składu lub budulca, pozycji stratygraficznej i innych;
- Dokumentacja opisowa może być realizowana technikami zapisu elektronicznego bezpośrednio na urządzeniach mobilnych, papierowa dokumentacja opisowa podlegać będzie bieżącej digitalizacji i archiwizacji na nośniku cyfrowym;
- Dla każdej jednostki lub grupy jednostek stratygraficznych wykonana zostanie seria zdjęć cyfrowych podlegających inwentaryzacji;
- Na potrzeby dokumentacji graficznej jednostek stratygraficznych oraz ich grup dla zdefiniowanych przez archeologa i odpowiednio przygotowanych powierzchni sporządzone zostaną rysunki w skali 1:10 lub 1:20 lub cyfrowe plany i profile przy pomocy geodezyjnych technik pomiarowych i technik fotogrametrycznych (skalibrowane ortofotomapy 2D, fotogrametryczne modele 3D, skaning laserowy). Zaleca się uzupełnienie dokumentacji graficznej w formie rysunkowej o wyżej wymienioną dokumentację cyfrową w każdym przypadku natrafienia na bardziej złożone struktury archeologiczne, o dużym znaczeniu poznawczym i z szerszym kontekstem osadniczym lub konstrukcyjnym;
- Każdy z elementów dokumentacji graficznej podlegał będzie bieżącej inwentaryzacji i archiwizacji na nośniku cyfrowym;
- Każdy z elementów pomiarowej dokumentacji cyfrowej zaopatrzony zostanie w graficzną, wektorową warstwę interpretacyjną wraz z opisem;
- Dokumentacja graficzna wykonywana będzie w nawiązaniu do wartości rzędnych geodezyjnych i reperów wysokościowych (PUWG 2000) co pozwoli na utrwalenie precyzyjnej lokalizacji jednostek stratygraficznych i ich grup a także wykonanie dokładnych analiz przestrzennych;
- Całość dokumentacji archeologicznej w formie cyfrowej utrwalona zostanie także w postaci kopii zapasowej i przechowywana będzie na bezpiecznych nośnikach.

Podczas badań przyjęte zostaną ujednolicone procedury postępowania z pozyskiwanym w trakcie eksploracji ruchomym materiałem archeologicznym.

Materiał zabytkowy pozyskany podczas eksploracji w obrębie wydzielonych i oznaczonych jednostek stratygraficznych zostanie zainwentaryzowany z dbałością o możliwość łatwego przyporządkowania zabytków ruchomych zarejestrowanym jednostkom stratygraficznym. Następnie zostanie poddany wstępnym zabiegom konserwatorskim – myciu, segregowaniu i zabezpieczeniu w odpowiednich pojemnikach. Zabytki o szczególnej wartości poznawczej i ekspozycyjnej (wydzielone) zostaną poddane dalszym zabiegom konserwatorskim. Po skatalogowaniu i opracowaniu zabytki wraz z dokumentacją z badań zostaną złożone w odpowiedniej placówce. Materiały zostaną przygotowane i oddane zgodnie ze standardami wymaganymi przez instytucję przechowującą. W przypadku natrafienia na drewniane elementy konstrukcyjne pobrane zostaną próby w celu wykonania analizy dendrochronologicznej. W razie uzasadnionej potrzeby badawczej wykonane zostaną inne niezbędne badania specjalistyczne. Po zakończeniu prac terenowych zostanie wykonane sprawozdanie wraz z opinią archeologiczną oraz opracowanie stanowiska w terminie zgodnym z Rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2.08.2018 r. i przekazane do WUOZ w Gdańsku.

LITERATURA

Standardy

2010 Standardy metodyczne i dokumentacyjne badań archeologicznych i opracowań ich wyników, Wytyczne opracowane przez KOBiDZ w konsultacji z Kolegium Doradczym ds. archeologii przy Dyrektorze KOBiDZ (obecnie Narodowy Instytut Dziedzictwa), listopad 2009 r., Kurier Konserwatorski, Nr 06, Warszawa.

Wytyczne

2019 Wytyczne do prowadzenia badań archeologicznych, Cz. 2 - Badania inwazyjne, oprac. Z. Misiuk, J. Wrzosek, A. Oniszcuk, M. Sekuła, M. Sabaciński, K. Czajkowski, Narodowy Instytut Dziedzictwa, Warszawa.

Harris E. C.

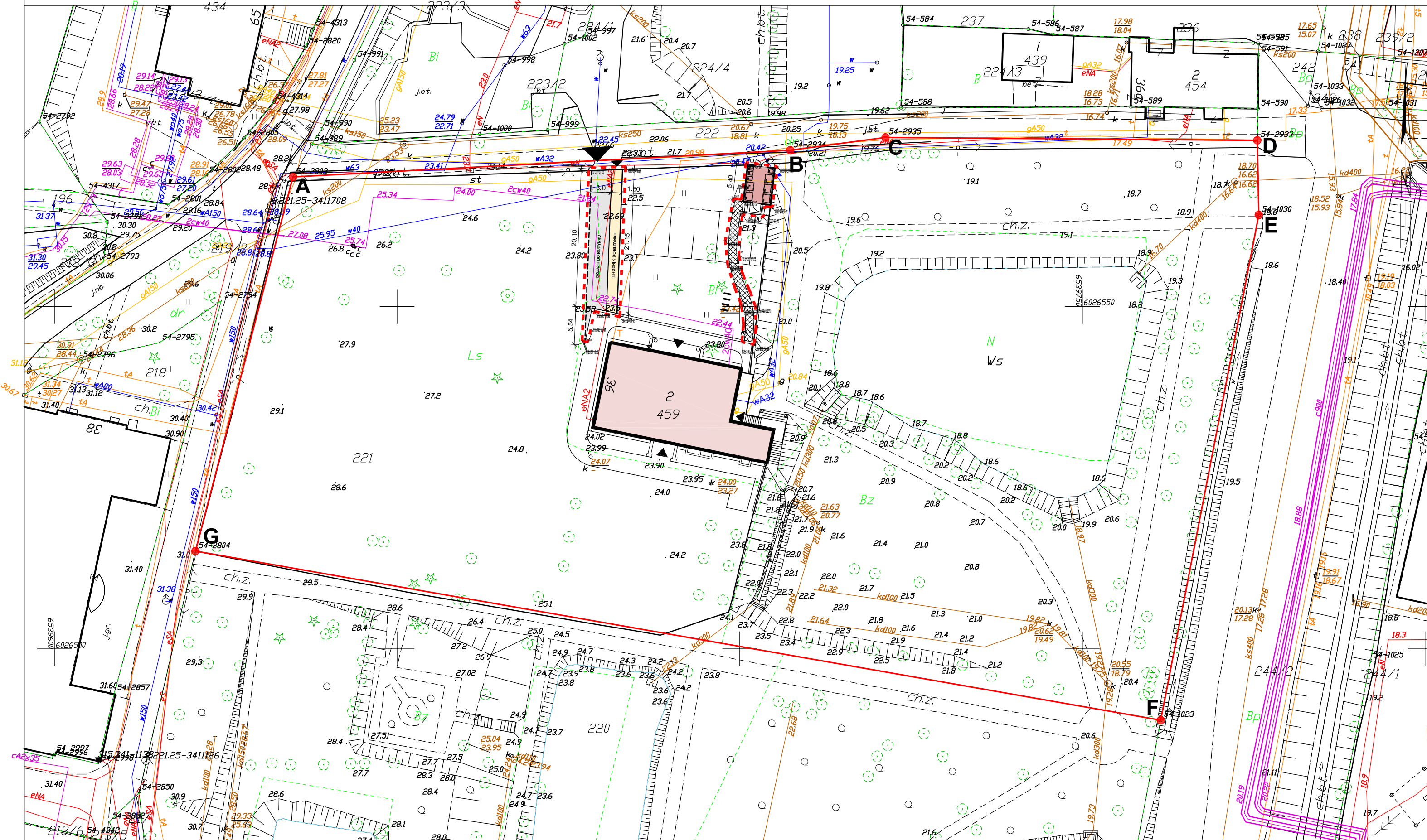
1992 Zasady stratygrafii archeologicznej. w tłumaczeniu Zbigniewa Kobylińskiego. Warszawa: Ministerstwo Kultury i Sztuki. Generalny Konserwator Zabytków, 1989, seria: Biblioteka Muzealnictwa i Ochrony Zabytków. Seria B. (niezmienione wydanie drugie 1992 r.);

WYKAZ ZAŁĄCZNIKÓW

1. Plan z naniesionymi miejscami dotychczasowych i planowanych badań archeologicznych na mapie do celów projektowych.
2. Mapa topograficzna z naniesioną lokalizacją planowanych badań archeologicznych.

PREZYDENT MIASTA GDAŃSKA
ul. Nowe Ogrody 8/12
80-803 Gdańsk

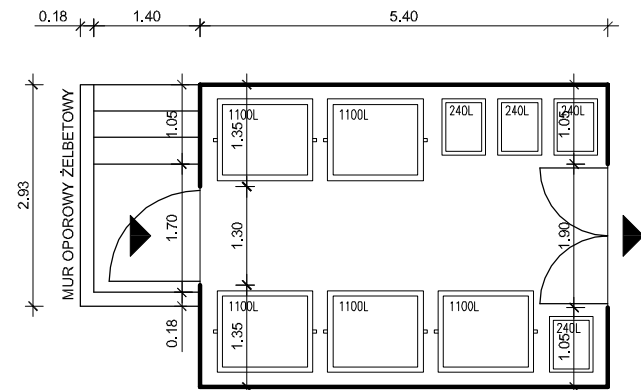
KOPIA MAPY ZASADNICZEJ
obr. 054 0054; dz. 221
Sekcje mapy: 6.221.25.20.4.2; 6.221.25.20.2.4
SKALA 1:500

Gdańsk dn. 03.12.2018
Sporządził(a) wydruk: Przemysław Jujka

LEGENDA:

- A÷G** — GRANICA DZIAŁKI NR EW. 221 (pow. 9 160,00 m²)
- BUDYNEK PRZEDSZKOLA
- ▼ WEJŚCIE NA TEREN PRZEDSZKOLA
- ▼ WJAZD NA TEREN PRZEDSZKOLA
- eNA2 — PRZYŁĄCZE ELEKTROENERGETYCZNE
- wA32 — PRZYŁĄCZE WODY ZIMNEJ
- 2cw40 — PRZYŁĄCZE CIEPŁOWNICZE
- gA50 — PRZYŁĄCZE GAZU
- T — PRZYŁĄCZE TELEKOMUNIKACYJNE
- PROJEKTOWANY REMONT CHODNIKA - DOJŚCIA DO BUDYNKU PRZEDSZKOLA
- nawierzchnia z klinkierowej kostki brukowej 20x10 cm na podbudowie;
(po zdemontowaniu istniejącego chodnika szer. 1,5 m z płyt chodnikowych 50x50x7);
- obrzeża chodnikowe granitowe 6x20 cm w kolorze szaro-rudym na ławach
- PROJEKTOWANY REMONT DOJAZDU DO BUDYNKU PRZEDSZKOLA
- nawierzchnia z ekokraty H=4,0 cm na podbudowie;
- wypełnienie kamieniem samoklinującym frakcji 8-20 mm
- od strony trawnika elastyczne obrzeże trawnikowe H=10,0 cm
- PROJEKTOWANE DOJŚCIE DO WIATY ŚMIETNIKOWEJ:
- nawierzchnia z elastycznej kraty trawnikowej komórkowej H=5,0 cm na podbudowie;
- wypełnienie substratem i obsiane trawą (wysokoodporna mieszanka z życią samoregenerującą się)
- obrzeża trawnikowe H=10,0 cm
- PROJEKTOWANA WIATA ŚMIETNIKOWA 4,00x5,40 m:
- konstrukcja stalowa
- wykończenie ażurowe: lamele drewniane + siatka cięto-ciągłniona
- posadzka z kostki betonowej 10x20 cm gr. 6,0 cm na podbudowie (analogicznie jak wykończenie chodnika)
- ZAKRES PLANOWANYCH BADAŃ ARCHEOLOGICZNYCH:
- wykopy w gruncie na głębokość ok. 40 cm
- powierzchnia terenu: ok 195,00 m²

WIATA ŚMIETNIKOWA
SKALA 1:100

PROJEKT ZAGOSPODAROWANIA
TERENU
ZAKRES PLANOWANYCH BADAŃ
ARCHEOLOGICZNYCH

SKALA 1:500

P.H.U. Taros - Pracownia Projektowa				
temat:	Remont chodnika oraz zmiana lokalizacji wiaty śmietnikowej w Przedszkolu nr 4 wraz z remontem dojazdu do budynku i wykonaniem dojścia do wiaty śmietnikowej			
adres:	ul. Do Studzienki 36, 80-227 Gdańsk dz. nr ew. 221;obręb 0054; jedn. ew. 226101_1			
rysunek:	PZT - KONCEPCJA - zakres planowanych badań archeologicznych			
zespół projektowy:	arch. Tadeusz Rostkowski	GT-NB-63/105/76 w specjalności architektonicznej		
	arch. Przemysław Grzelak Inż. Andrzej Łasłński	70/EI/76 w specjalności konstrukcyjno-budowlanej		
sprawdził:	arch. Piotr Zysk	PO/KK/424/2011 w specjalności architektonicznej		
	Inż. Stanisław Kutowski	180/EI/78 w specjalności konstrukcyjno-budowlanej		
nr archiwalny 2021/01	06.2021 r.	branża: PZT	skala 1:500	PZT/A-01

PROJEKT ZAGOSPODAROWANIA TERENU
ZAKRES PLANOWANYCH BADAŃ
ARCHEOLOGICZNYCH

SKALA 1:200

